

I grytorna för freden

”31 grader varmt i skuggan. Ett kylskåp hade varit bra. Men du har i alla fall dagens sändning av matvaror och en bensin-driven kokplatta. Det kommer några hundra soldater på middag och slipper du beskjutning de närmaste timmarna skall det nog ordna sig”.

Så här kan vardagen te sig för en kock i utlandstjänst. **Annkatrin Behrens** (stabsredaktör i Bosnien och känd från TV4) och **Per Lennartsson** har gjort en verkligt annorlunda och kul bok om konsten att laga mat på de utposter di svenske befunnit sig på sedan Kongo 1960.

Just här arbetade **Ricky Björk** som kock. Han arbetade över en gasolbrännare där även diskvattnet värmdes.

Här talas det om kulinariska triumfer som pungrättgryta. Recept finns i boken under rubriken Katangagryta och pungrätten kan i värsta fall bytas ut mot fläskfilé!

I Kongo 1960-64 dödades 236 FN soldater, varav 19 svenskar.

Självt i Sinai på 74M så vet jag att maten är den viktigaste ingrediensen i livet på campen eller positionen. Därefter kommer posten och sist bataljonsradion om det finns någon.

Formatet på boken är väldigt bra och bilderna också. Med ett stort undantag; matbilderna som är usla. Där skulle man ha kostat på sig en riktig fotograf.

Text: Svante Palme

Grenadine förlag
Capris 349 kr
ISBN:978-91-85329-64-9

Legenden Torgny Segerstedt

En del svenskar och andra européer med för den delen, som var med under Hitlertiden säger ofta att de inte visste (?) vad som hände i Tyskland under de svarta åren!

Då är det intressant att läsa **Kenne Fants** historik över chefredaktören **Torgny Segerstedt**.

Segerstedt var chefredaktör för Göteborgs Handels och Sjöfartstidning och han tog tidigt avstånd från Hitler och nazismen i ett otal arga artiklar i tidningen.

Han visste och tog reda på hur saker och ting förhöll sig. Och skrev om det.

”Herr Hitler är en förolämpning” skrev han i en längre artikel när Fuhrern tog makten 1933.

Reichsminister **Göring** skickade genast ett telegram till tidningen.

”Ich protestiere aufs scharfste gegen die in ihre zeitung ... och så vidare.

På redaktionen trodde man först att det var ett skämt, men efterforskning på kungliga telegrafverket visade att det var Riksdagsminister Göring själv som telegraferat.

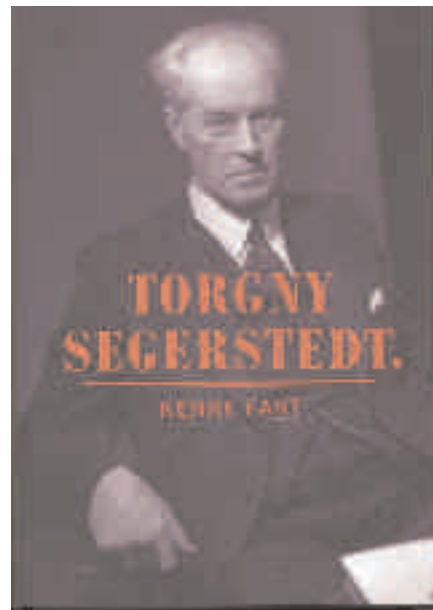
Telegrammet blev så småningom uppsatt med glas och ram på redaktionen.

I en ledare fick Göring också svar på tal där Segerstedt i en slutkläm skrev:

”Det förefaller som hr Göring trodde att Sverige var ett slags annex till till det tyska riket. Det förhåller sig tack och lov, icke så. Den ton hr Göring använder, är utan tvivel den för honom enda naturliga. Den på kaserngården rytande sergeantens. Bildade människor tala inte på det viset.”

Överhuvudtaget så var ordvalet i Göteborgs Handels och Sjöfartstidning roligare och friskare än vad det är i vår press i dag. Ord som ”tallriksslickare” och ”trälar” ser man inte så ofta 2007. Liksom orden ”gaphalseri”, ”skrån” och ”skrävel”, allt ett försök att beskriva de tyska ledarna och deras politik!

Tidningen blev snart känd även i Tysk-

land och England och förtvivlade tyska medborgare och judar skrev brev till redaktionen om hjälp. Senare kom Kristallnatten och ytterligare upptrappning av förföljelsen av judarna och politiska motståndare.

Wallenberg och **P-A Hansson** hörde till de som försökte dämpa den orädda skribenten. Under kriget skulle censuren slå till obönhörligt även mot andra motståndare till Hitler som revykungen **Karl-Gerhard** och hans trojanska häst 1940.

En sådan här bok är nyttig att läsa för oss som lever år 2007. Ett slags orädd fräschör stiger upp från fordom som jag saknar idag både i press och på scen.

För det kan väl ändå inte vara så att det inte finns någon företeelse i Sverige eller utomlands som man skulle kunna kritisera lika hårt som Torgny Segerstedt gjorde med Tyskland och Hitler 1933-45.

Torgny Segerstedt
Författare:
Kenne Fant
Atlantis förlag

Svante Palme

